



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudců JUDr. Hany Pipkové a JUDr. Marcely Rouskové v právní věci žalobkyně: **Mgr. S. K.**, zastoupena JUDr. Tomášem Pezlem, advokátem v Praze 2, Oldřichova 23, proti žalované: **Universita Karlova v Praze**, se sídlem Praha 1, Ovocný trh 3, v řízení o žalobě proti rozhodnutí rektora University Karlovy v Praze ze dne 22. 11. 2015 č. j. UKRUK/2428/2015,

T a k t o:

- I. Rozhodnutí rektora Univerzity Karlovy v Praze ze dne 22. 11. 2015, č. j. UKRUK/2428/2015, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 15.342 Kč, k rukám zástupce JUDr. Tomáše Pezla, advokáta, a to do třiceti dnů od právní moci rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í:

Žalobkyně se včas podanou žalobou dne 7. 2. 2016 domáhala u Městského soudu v Praze zrušení rozhodnutí rektora University Karlovy v Praze ze dne 22. 11. 2015 č. j. UKRUK/2428/2015, kterým bylo zamítnuto přezkoumání rozhodnutí děkanky Filosofické fakulty ze dne 22. 12. 2014, č. j. 2014UKFF07461, kterým bylo studentce ukončeno studium pro nesplnění požadavků vyplývajících ze studijního programu podle studijního a zkušebního řádu, spočívajícím v řádném neukončení studia do konce maximální doby studia.

Rozhodnutím děkana Filosofické fakulty UK ze dne 22. 12. 2014, č. j. 2014UKFF07461, bylo studentce Mgr. S. K. ukončeno studium z důvodu nesplnění

požadavků vyplývajících ze studijního programu podle studijního a zkušebního řádu podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

V odůvodnění tohoto rozhodnutí se uvádí, že studentka jako absolventka magisterského studia na Masarykově universitě v Brně zahájila na Filosofické fakultě UK studium doktorského studijního programu Historické vědy, studijního oboru Pravěká a středověká archeologie v prezenční formě dnem 21. 9. 2005. Maximální doba studia činí 8 let a studentce uplynula v souladu s čl. 9 odst. 1 SZŘ UK dne 30. 9. 2013. Studentka neobhájila disertační práci, čímž řádně neukončila studium do konce uplynutí maximální doby studia. Obhajoba disertační práce se poprvé konala dne 24. 9. 2013 s výsledkem „neprospěla“ a následně bylo vydáno rozhodnutí děkana o ukončení studia z důvodu řádného neukončení studia do konce maximální doby studia. Nicméně rektor UK rozhodnutím ze dne 12. 5. 2014 zrušil rozhodnutí o ukončení studia a rozhodl o neplatnosti obhajoby disertační práce.

Poté dne 23. 9. 2014 proběhla nová obhajoba, a sice s výsledkem „neprospěla“. Nedošlo tedy k řádnému ukončení studia.

Žalobkyně podala žádost o přezkoumání rozhodnutí děkanky Filosofické fakulty ze dne 22. 12. 2014, č. j. 2014UKFF07461, nicméně rektor UK žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 22. 11. 2015, č. j. UKRUK/2428/2015, žádost zamítl a rozhodnutí děkanky potvrdil.

V odůvodnění rozhodnutí se postupně vyjádřil k vzneseným námitkám. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. prosince 2009, č. j. 9 As 1/2009 – 141, citoval: „*S konáním každé zkoušky přitom není spojeno pouze její ohodnocení, ale zákon s konáním zkoušky spojuje také subjektivní veřejné právo studenta na to, aby daná zkouška proběhla za podmínek stanovených studijním programem nebo studijním a zkušebním řádem [§ 62 odst. 1 písm. d)], přičemž tomuto právu studenta odpovídá povinnost vysoké školy stanovené podmínky dodržet. V tomto kontextu lze v kontrole jejich dodržení spatřovat výkon státní správy. Jinými slovy veřejná vysoká škola, resp. její orgán rozhodující ve věci dodržení podmínek stanovených studijním programem nebo studijním a zkušebním řádem pro konání státní zkoušky je vykonavatelem veřejné správy, která na něho byla přenesena právě prostřednictvím akreditace daného studijního programu a registrace vnitřních předpisů, včetně studijního a zkušebního řádu. Rozhodování ve věci dodržení stanovených podmínek během zkoušky se tedy nepochybně týká rozhodování o právech a povinnostech studenta, na které se vztahuje ustanovení § 68 zákona o vysokých školách; to znamená, že pokud student v tomto směru podá žádost, musí být o této žádosti rozhodnuto a student o tom musí být prokazatelně uvědomen (§ 68 odst. 1 a 2 uvedeného zákona). Příslušný orgán vysoké školy přitom rozhoduje jako orgán veřejné správy.*“

Žalovaný se vyjádřil k osobám školitele a obou oponentů. Potom uzavřel s tím, že práva studentky byla plně respektována a studentka obdržela rozhodnutí o přezkoumání obhajoby disertační práce vydané v souladu s ustanovením § 68 odst. 1 a 2 zákona o vysokých školách.

Žalobkyně se svým podáním domáhala zrušení napadeného rozhodnutí a uváděla, že v rámci doktorského studijního programu na FFUK předložila k obhajobě doktorskou práci na téma „Možnosti využití funkčních analýz kamenné štípané industrie v archeologii“. Dne 24. 9. 2013 se konala obhajoba této disertační práce, kdy zkušební komise předloženou práci a obhajobu zhodnotila stupněm „neprospěla“, byť oponentské posudky práci k obhajobě

doporučily s výhradami. Následně rozhodnutím děkana FF ze dne 29. 10. 2013, č. j. 2013FF006913, jí bylo ukončeno studium z důvodu překročení maximální délky studia. Nicméně k její žádosti rektor UK rozhodnutí dne 12. 5. 2014 zrušil, prohlásil obhajobu za neplatnou a nařídil její nové konání. Děkan FF uložil:

- Zajistit, aby žalobkyně měla možnost obhájit svou disertační práci,
- Jmenovat členy komise způsobem odpovídajícím vnitřním předpisům školy,
- Dodržet při obhajobě procesní úpravu,
- Vyhotovit zápis, který bude podávat informace o přesném objektivním průběhu obhajoby,
- Nová obhajoba bude probíhat nad prací, která již byla odevzdána s tím, že nic nebrání tomu, aby měla komise stejné složení a byly užity stejné, již zpracované posudky.

Žalobkyně namítala nesprávnost rozhodnutí rektora UK a nepravdivost jeho tvrzení. Namítala nezákonnost tohoto rozhodnutí, které označila za překvapivé, neodůvodněné a věcně nesprávné.

Žalobkyně uplatnila námitky proti přípravě a průběhu obhajoby, proti jmenování komise, jmenování oponentů.

Žalobkyně namítala, že rozhodnutí děkanky FF je nezákonné, neboť nesplňuje náležitosti § 68 odst. 3 zákona o vysokých školách, neboť není náležitě odůvodněno.

Žalovaný správní orgán ve svém vyjádření ze dne 30. 3. 2016 navrhl žalobu zamítnout s tím, že subjektivní veřejné právo žalobkyně na to, aby obhajoba disertační práce proběhla za podmínek stanovených studijním a zkušebním řádem a zákonem o vysokých školách, bylo respektováno a povinnost university, resp. FF dodržet stanovené podmínky byla naplněna. V daném případě nebyla zjištěna žádná pochybení, která by měla za následek porušení práv žalobkyně. Tvrzení žalobkyně jsou účelová. Žalobkyně mohla konat obhajobu disertační práce v řádném termínu i po uplynutí maximální doby studia, neboť řádný termín obhajoby disertační práce konaný v rámci maximální doby studia byl stížen vážnými procesními vadami. S ohledem na skutečnost, že obhajoba disertační práce byla klasifikována „neprospěla“ a žalobkyně nemá již s ohledem na uplynutí maximální doby studia možnost obhajovat disertační práci v náhradním termínu, jsou naplněny důvody pro ukončení studia žalobkyně.

Městský soud v Praze ve smyslu § 56 odst. 1 a 3 soudního řádu správního případ projednal přednostně, protože opožděný přezkum rozhodnutí ve věci ukončení vysokoškolského studia by mohl mít závažné následky pro další studium žalobkyně, jakož i pro její profesní život.

Městský soud v Praze nařídil ve věci jednání, které se konalo dne 25. 4. 2017, při němž účastníci setrvali na svých dosavadních písemných vyjádřeních.

Městský soud v Praze posoudil věc takto:

Městský soud v Praze posoudil napadené rozhodnutí podle § 75 soudního řádu správního, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, jakož i řízení, které mu předcházelo, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Rozhodnutím rektora UK ze dne 12. 5. 2014, č. j. UKRK-2428/2014/III, bylo konstatováno, že obhajoba disertační práce Mgr. S. K. „Možnosti využití funkčních analýz kamenné štipané industrie v archeologii“ konaná dne 24. 9. 2013 je neplatná a nařídil její nové konání. Současně zrušil rozhodnutí děkana FF ze dne 29. 10. 2013, č. j. 2013FF006913, o ukončení studia žalobkyně. Konstatoval, že podle § 68 odst. 5 zákona o vysokých školách je nutno přijmout taková opatření, aby práva studentky byla obnovena. Děkan FF uložil:

- Neprodleně zajistit změnu individuálního studijního plánu studentky tak, že studentka má právo obhájit disertační práci v takové podobě, v jaké byla obhajována při neplatné obhajobě, mimo maximální dobu studia, a to nejpozději do 30. 9. 2014.
- V souladu s platným a účinným universitním studijním a zkušebním řádem po projednání v oborové radě jmenovat předsedu a členy komise pro obhajobu disertační práce studentky a stanovit nový řádný termín obhajoby disertačním práce tak, aby disertační práce mohla být obhájena nejpozději do 30. 9. 2014.
- V daném případě nic nebrání tomu, aby komise pro obhajobu měla stejné složení. Taková komise pak může ustanovit i tytéž oponenty. Posudek školitele zůstává stejný. Pokud budou jmenováni i titíž oponenti, mohou předložit tytéž posudky. K obhajobě disertační práce se studentka musí přihlásit.
- Vzhledem k tomu, že FF má obsaženu procesní úpravu týkající se obhajoby disertační práce i v řadě opatření děkana, je nutné, aby byla dodržena i ustanovení těchto opatření.
- Zápis z obhajoby disertační práce bude vyhotoven tak, aby podal informace o přesném objektivním průběhu obhajoby (konkrétní námitky, odpovědi studenta na dotazy, zda byly odpovědi dostatečné či nikoliv atd.).
- Není zřejmé, jaký je název studijního oboru, který studentka studuje. Ve studijním spise a v dostupných evidencích jsou uvedeny názvy studijního oboru Pravěká a středověká archeologie nebo Pravěká a raně středověká archeologie. Děkan FF se ukládá, aby prověřila a určila, jaký je název studijního oboru, který studentka studuje.

Městský soud v Praze se nejprve zabýval formálními náležitostmi žalobou napadeného rozhodnutí. Podle § 67 odst. 2 správního řádu *Rozhodnutí se vyhotovuje v písemné formě. Rozhodnutí se písemně nevyhotovuje, stanoví-li tak zákon; výroková část takového rozhodnutí, podstatné části jeho odůvodnění a poučení o oprávněm prostředku se pouze vyhlásí a do spisu se učiní záznam, který obsahuje výrokovou část, odůvodnění, datum vydání, číslo jednací, datum vyhotovení, otisk úředního razítka, jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby.* V případě napadeného rozhodnutí však podpis oprávněné úřední osoby, kterou je pouze rektor UK, neboť se jedná o rozhodnutí rektora UK, chybí. Místo podpisu rektora UK se na rozhodnutí ze dne 22. 11. 2015 v zastoupení nečitelně podepsala třetí osoba, což je markantní zvláště při srovnání podpisu na vyjádření k žalobě ze dne 30. 3. 2016, které rektor UK vlastnoručně podepsal. Takovýto postup je ovšem v rozporu se zákonem.

Nicméně předmětem sporu v inkriminované věci je posouzení otázky zákonnosti a správnosti rozhodnutí rektora University Karlovy v Praze ze dne 22. 11. 2015 č. j. UKRUK/2428/2015, kterým bylo potvrzeno prvostupňové rozhodnutí o ukončení vysokoškolského studia žalobkyně.

Podle § 68 odst. 4 zákona o vysokých školách, ve znění účinném do 31. 8. 2016, student může do 30 dnů ode dne, kdy mu bylo rozhodnutí podle odstavce 3 doručeno, požádat o přezkoumání rozhodnutí; zmeškání této lhůty lze ze závažných důvodů prominout. Žádost se podává orgánu, který rozhodnutí vydal. Jestliže je tímto orgánem děkan, může sám žádosti pouze vyhovět a rozhodnutí změnit nebo zrušit, jinak ji předá k rozhodnutí rektorovi. Rektor změní nebo zruší rozhodnutí, které bylo vydáno v rozporu se zákonem, vnitřním předpisem veřejné vysoké školy nebo její součástí. Rozhodnutí o disciplinárním přestupku a o vyloučení ze studia podle § 67 zruší i v případě, že dodatečně vyšly najevo skutečnosti, které by odůvodňovaly zastavení řízení. Žádost o přezkoumání rozhodnutí vydaného podle odstavce 3 písm. f) má vždy odkladný účinek.

Podle § 68 odst. 3 písm. g) zákona o vysokých školách, ve znění účinném do 31. 8. 2016, rozhodnutí ve věcech nesplnění požadavků podle § 56 odst. 1 písm. b) musí být vyhotoveno písemně, musí obsahovat odůvodnění a poučení o možnosti podat žádost o přezkoumání a musí být studentovi doručeno do vlastních rukou. Případný způsob náhradního doručení ve věcech uvedených v písmenech a) až f) může stanovit vnitřní předpis vysoké školy nebo její součástí.

Podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o vysokých školách, ve znění účinném do 31. 8. 2016, studium se dále ukončuje, nesplní-li student požadavky vyplývající ze studijního programu podle studijního a zkušebního řádu.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. prosince 2009, č. j. 9 As 1/2009 – 141, klasifikace státní zkoušky je výsledkem hodnocení vědomostí studenta, které náleží pouze zkušební komisi a nepodléhá soudnímu přezkumu; soudní přezkum spočívá v přezkumu dodržení podmínek stanovených pro konání státní zkoušky právními či studijními předpisy, nikoli v přezkumu vědomostí uplatněných studentem při samotném výkonu zkoušky a tomu odpovídajícího ohodnocení ze strany zkoušejících.

Městský soud v Praze odkazuje předně v otázce rozsahu přezkumu vysokoškolských zkoušek na citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 1/2009-141, v němž se uvedený soud zabýval možností přezkumu státní závěrečné zkoušky: „Zákon o vysokých školách nestanoví, že student má právo na úspěšné vykonání zkoušky a z toho plynoucí právo žádat o změnu klasifikace udělené při státní zkoušce. Zjednodušeně řečeno student při konání státní zkoušky nemá právo na ‚výsledek‘, ale na ‚řádný proces‘ s ní související, který je primárně určován podmínkami danými studijním programem, resp. studijním a zkušebním řádem [§ 62 odst. 1 písm. d) zákona o vysokých školách]. ‚Řádný proces‘ garantuje rovnou ochranu práv a rovné zacházení se všemi studenty za obecným způsobem stanovených podmínek. Hodnocení vědomostí uplatněných studentem u zkoušky náleží pouze zkušební komisi, před níž ji student koná, jak ostatně stěžovateli ve svém rozhodnutí z 5. 12. 2006 sdělil děkan Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Jak již bylo výše uvedeno, právo na vzdělání v sobě (bez dalšího) negarantuje právo na dosažení určité úrovně vzdělání. To je, zvláště u vysokoškolského vzdělání, jakožto nejvyšší formy vzdělání, podmíněno řadou

faktorů, včetně vědomostí studenta, které jsou výslednicí jeho předchozí přípravy a pedagogické činnosti vysoké školy a které lze zvláště při ústní formě zkoušek zpětně jen obtížně hodnotit, a to tím spíše, že hlediska odborná mohou převážít nad právními. V tomto směru tedy Nejvyšší správní soud souhlasí s městským soudem, že klasifikační státní zkoušky jsou hodnoceny vědomosti studenta, které nemohou být podrobeny soudnímu přezkumu.“

Disertační prací student na konci studia prokazuje schopnost samostatné tvůrčí vědecké práce zaměřenou na vymezenou oblast určeného tématu. Je tedy nesporné, že přezkumu ve správním soudnictví nemohou být podrobeny zejména vědomosti žalobkyně, kvalita její disertační práce či způsob hodnocení jejího výkonu při obhajobě. V závislosti na zjištěném porušení podmínek "řádného procesu" stanovených pro obhajoby disertačních prací by bylo možné např. z důvodu neúplného či chybného obsazení zkušební komise, popř. jiného porušení pravidel stanovených právními či studijními předpisy, rozhodnout o anulaci příslušné obhajoby disertační práce (práva studenta by byla obnovena analogicky v souladu s § 68 odst. 5 zákona o vysokých školách). Koneckonců takto již jednou rozhodl rektor UK svým rozhodnutím ze dne 12. 5. 2014, č. j. UKRK-2428/2014/III.

Konstantní judikatura správních soudů dovodila, že rozhodnutí rektora vysoké školy musí být řádně odůvodněna, přičemž rektor se musí vypořádat s námitkami studenta tak, aby rozhodnutí bylo přezkoumatelné (viz přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. prosince 2006, č. j. 2 As 37/2006-63). Při přezkumu musí být v případech, kdy je to namítáno nebo kdy pochybnost o tom v řízení jinak vyjde najevo, provedeno i věcné posouzení, zda uchazeč správně odpověděl na otázky či zkušební úlohy, včetně případného posouzení, zda zadané otázky či úlohy byly podle současného stavu vědeckého poznání formulovány správně a zda byly logicky a jazykově formulovány dostatečně jednoznačně. Zjistí-li rektor, že otázka či úkol nebyly formulovány z vědeckých hledisek správně či nebyly dostatečně jednoznačné, nemůže jít toto pochybení k tíži studenta. (viz přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 9. 2011, č. j. 7 As 79/2011-120).

Podle § 68 odst. 4 zákona o vysokých školách rektor posuzuje z úřední povinnosti toliko možný rozpor rozhodnutí se zákonem, vnitřním předpisem veřejné vysoké školy nebo její součástí. Správnost rozhodnutí se naopak posuzuje pouze v rozsahu námitek uvedených v žádosti o přezkum rozhodnutí (viz i § 89 odst. 2 věta druhá ve spojení s § 177 a § 180 odst. 1 správního řádu). Jinými slovy, rozsah přezkumu prvostupňového rozhodnutí v inkriminované věci určila sama žalobkyně obsahem žádosti o jeho přezkoumání.

Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu námitek, uplatněných v podané žalobě, a dospěl k závěru, že žaloba je zčásti důvodná. Soud ve shodě s žalobními námitkami zaměřil se na otázku spravedlivého procesu, tj. správnosti a zákonnosti průběhu obhajoby disertační práce žalobkyně na téma „Možnosti využití funkčních analýz kamenné štípané industrie v archeologii“. Nezapýval se tedy, neboť to mu nepřísluší, výsledkem obhajoby, a v jeho pravomoci nebylo ani hodnotit odbornou stránku věci, o kterou v disertační práci šlo. Nicméně pokud jde o spravedlivý proces, soud shledal ze strany žalovaného, resp. ze strany filosofické fakulty, několik závad.

Pokud jde o jmenování komise pro obhajobu disertační práce, podle universitních zvyklostí ji tvoří pouze profesori, docenti a další významní odborníci v daném oboru. Pokud jde o jmenování oponentů disertační práce, podle universitních zvyklostí alespoň jeden z nich musí být profesorem nebo docentem.

Z čl. 10 Studijního a zkušebního řádu Univerzity Karlovy vyplývá, že pro účely obhajoby disertační práce je jmenována komise, přičemž alespoň jeden její člen není členem akademické obce fakulty. Podle odstavce 4 tohoto ustanovení počet přítomných členů při konání obhajoby disertační práce nesmí být menší než tři, podle zvyklostí alespoň jeden není členem akademické obce fakulty.

Z obsahu předloženého spisu je zřejmé, že takový externí člen jmenován byl – prof. PhDr. I. P., DrSc., nicméně ten se dopisem ze dne 29. 8. 2014 omluvil z účasti na obhajobě disertační práce a nezúčastnil se. Soud má za to, že jeho absence není pouze formální vadou. Jestliže Studijní a zkušební řád UK stanoví, že alespoň jeden člen komise musí být členem externím, nikoliv členem akademické obce té které fakulty, potom by bylo v rozporu se smyslem a účelem tohoto Studijního a zkušebního řádu, aby se právě tento externí člen nezúčastnil předmětné obhajoby disertační práce. Soud si proto musel položit otázku, jaký smysl by mělo tohoto člena komise jmenovat, jestliže by se pak obhajoby nezúčastnil a nijak se k věci nevyjádřil. Navíc bylo-li s předstihem přibližně jednoho měsíce zřejmé, že se prof. PhDr. I. P., DrSc. práce komise nezúčastní, pak má soud za to, že jednání komise neodpovídalo Studijnímu a zkušebnímu řádu UK a námitku, kterou proti tomu vznesla žalobkyně v návrhu na přezkoumání, nebylo možno vyřídit způsobem, jak učinil rektor UK. Soud tedy má za to, že neúčast jediného externího člena komise byla podstatnou vadou řízení, která mohla mít vliv na správnost průběhu a i výsledku obhajoby disertační práce.

Městský soud v Praze se proto ztotožnil s námitkou žalobkyně, směřující vůči tomu, že jednání komise se nezúčastnil jediný externí člen komise prof. PhDr. I. P., DrSc.

Pokud jde o způsob jmenování oponentů, z příslušného Studijního a zkušebního řádu je zřejmé, že jmenování oponentů provádí komise a je tedy na její úvaze koho a jak bude jmenovat. Z předchozího rozhodnutí rektora UK ze dne 12. 5. 2014, č. j. UKRK-2428/2014/III, je zřejmé, že bylo ponecháno na úvaze fakulty, zda k nové obhajobě disertační práce budou jmenováni oponenti noví, nebo zda budou ponecháni původní. Skutečnost, že byl pro tu novou obhajobu jmenován jen jediný nový oponent, sice může z určitého úhlu pohledu vyvolávat pochybnosti, nicméně stalo se tak zcela v mezích jak předpisu, tj. Studijního a zkušebního řádu UK, tak i předchozího rozhodnutí rektora. Z tohoto důvodu neshledal soud způsob jmenování oponentů závadným. Nicméně žádný ze jmenovaných oponentů nebyl ani profesorem, ani docentem. Původně bylo toto pravidlo dodrženo jmenováním oponentem prof. PhDr. V. P., DrSc., profesora prehistorické archeologie Filosofické fakulty Masarykovy university v Brně.

Žalobkyně namítala, že nově jmenovaná oponentka Mgr. L. H., Ph.D, je odborníkem v jiném oboru, než byla sepsána obhajovaná disertační práce, není archeoložkou, nýbrž antropoložkou, což koneckonců vyplývá i z předloženého správního spisu. Žalobkyně tuto námitku uplatnila již v žádosti o přezkum, avšak napadené rozhodnutí se s touto skutečností nijak nevypořádalo. Nevypořádalo se ani s námitkou, proč nemohl zůstat oponentem odborník v oboru prehistorické archeologie prof. PhDr. V. P., DrSc.

Podle § 47 odst. 1 zákona o vysokých školách je doktorský studijní program zaměřen na vědecké bádání a samostatnou tvůrčí činnost v oblasti výzkumu nebo vývoje, v inkriminované věci ve studijním oboru Pravěká a středověká archeologie. Žalobkyně se ucházela o doktorský titul v tomto oboru a domáhala se toho, aby její disertační práce byla posuzována odborníky právě z tohoto oboru. Ve jmenování oponentky z oboru antropologie spatřovala porušení svých práv na spravedlivý proces. Nicméně k této námitce se Městský soud v Praze nemohl vyjádřit, neboť v jeho pravomoci nebylo hodnotit odbornost oponentky z jiného oboru.

Další tvrzené závady se týkaly průběhu obhajoby. Soud má za to, že první námitka, týkající se špatně vypracované poznámky, která odkazovala na jinou fakultu, než filozofickou, je sice nepochybně závadou, nicméně v kontextu věci v tom soud nespatřuje takovou vadu, která by mohla mít vliv na průběh obhajoby disertační práce.

Soud se neztotožnil ani s námitkami žalobkyně vůči obsahu zápisu o obhajobě disertační práce konané dne 23. 9. 2014, jelikož neexistuje žádný srovnávací materiál např. zvukový záznam, nezbyvá než písemný zápis, který je založen ve správním spisu, považovat za jediný doklad o průběhu obhajoby disertační práce. Výhrady žalobkyně proti jeho obsahu za stavu absence srovnávacího materiálu musel soud shledat jako ryze spekulativní.

Smyslem obhajoby disertační práce je ověření skutečnosti, zda student je skutečně autorem práce, a že se ve zpracovávané tematicce orientuje na úrovni, která je očekávána od nositele doktorského titulu. Pro zjištění samotné kvality disertační práce by obhajobu nebylo nutno konat.

Podle universitních zvyklostí obhajoba disertační práce zahrnuje úvodní slovo studenta, vyjádření školitele a oponentů, odpovědi na otázky z posudků a vědeckou rozpravu.

Pokud jde o průběh obhajoby disertační práce žalobkyně dne 23. 9. 2014, vyplývá ze zápisu, že obhajoba byla zahájena přečtením posudku školitele doc. PhDr. M. P., CSc., poté žalobkyně představila svou práci promítnutím prezentace v PowerPointu, informovala o svém studijním pobytu v Uppsale v rámci magisterského studia, o spolupráci s dalšími zahraničními pracovišti ve Francii, Wroclawi a Tübingen. Poté přednesli oponenti závěry svých posudků. Mgr. L. H., Ph.D se vyjádřila ke své odbornosti a upřesnila, že na tříměsíční stáž v Leydenu jela již po značných předchozích zkušenostech na jediném specializovaném pracovišti v ČR a FHS UK spojeném s Hrdličkovým muzeem člověka PřF UK a na stáži pouze upevňovala standardy, které rozvíjí dodnes.

Žalobkyně odpovídala nejprve na posudek Mgr. P. K., Ph.D. a vyjádřila názor, že očekávání oponenta není v souladu s cíli práce, uvedla, že bylo prozkoumáno několik tisíc artefaktů, několik stovek vybraných detailněji, soubor byl stále zužován s cílem vybrat vzorky s největším potenciálem a aplikovat různé prostředky. Přednesla výčet projektů a publikací, na nichž spolupracovala s dalšími odborníky, a které považuje za požadované publikace výsledků. Na otázku oponenta, proč to není uvedeno v disertační práci, reagovala tím, že se domnívala, že to není nutné k dosažení cílů práce a uznala, že by to bylo přehlednější a předešlo se pochybnostem.

K posudku školitele žalobkyně uvedla, že se znepokojením konstatuje, že nepochopil, že cílem disertační práce není pokračovat v diplomové práci, ale pozvednout řešení na vyšší úroveň, aplikovat metody v širším měřítku, zachytit trendy světového bádání a zabývat se jejich implementací. Uvedla, že opakovaně žádala školitele o stanovisko k rukopisu, ten ji však odmítal s odkazem na zaneprázdněnost. Opakovaně ji hodnotil stupněm „A“, teprve v sedmém roce studia měl připomínky, poslední pak 14 dní před odevzdáním práce, ty už nestihla zpracovat. K výtce ohledně analogií uvedla, že byly prezentovány v rámci řádně obhájeného projektu GAUK, vyjmenovala referáty a konferenční příspěvky. K výtce ohledně opomenutí německé publikační řady Experimentelle Archäologie in Deutschland uvedla, že zde nenacházela nic užitečného (výjimkou je svazek Bilanz 2004). Pasáž uzavřela dotazem, kolik artefaktů analyzoval doc. PhDr. M. P., CSc., ve své habilitační práci. Shrнула, že podle jejího názoru bylo cílů dosaženo a disertační práce má potenciál dalšího bádání. Vznese dotaz, proč nebyl uplatněn posudek renomovaného a zkušeného odborníka prof. PhDr. V. P., DrSc.

Školitel se poté vyjádřil ke své poznámce úvodem k titulu Hroníková, L.: Traseologická analýza neolitické štípané industrie z lokalit Bylany, Miskovice, Mšeno a Tachlovice. In: M. Popelka – R. Šmídová (editoři), Praehistorica XXX/1, přečetl popis svého pobytu na intensivním kursu traseologie v Uppsale, publikovaný ve vlastním článku ve svazku Praehistorica XXIV. Popsal práci oponentky Mgr. L. H., Ph.D. na FHS UK pod vedením A. Š. s tím, že považuje za vhodnější, aby traseolog byl z jiného oboru, protože archeolog je determinován svými znalostmi a zkušenostmi. Uvedl, že v září 2012 se s doktorandkou domluvili na postupu přípravy disertační práce, což je dokumentováno, studentka neodmítla, ale postup se pak neuskutečnil, takže tyto úkoly považuje za nesplněné.

Žalobkyně oponovala, že byla vždy hodnocena „A“, a že v posudku není jednoznačně vyjádřeno, co nesplnila.

Poté žalobkyně reagovala na posudek oponentky Mgr. L. H., Ph.D. s tím, že se oponentka nezabývá archeologií. Citovala ze závěru posudku, že disertační práce nesplňuje náležitost a vznese požadavek na explicitní vyjádření, jaké jsou podle oponentky náležitosti disertační práce. K dotazu ohledně výměny oponentka předseda komise sdělil, že oponentem prof. PhDr. V. P., DrSc. Není specialista na štípanou industrii, a o Mgr. L. H., Ph.D. se komise dozvěděla, že takovou specializaci má. Poté, co se žalobkyně domáhala přečtení posudku prof. PhDr. V. P., DrSc., komise rozhodla, že bude přečten na neveřejném zasedání.

Oponentka Mgr. L. H., Ph.D. uvedla, že práce měla špatnou jazykovou úroveň, věty byly šroubované až na úkor srozumitelnosti. Upřesnila, že se absolventkou oboru Obecná antropologie – integrální studium člověka, což je široký obor a traseologie do něj také spadá, byla členkou traseologické laboratoře, jediného podobného pracoviště v ČR. Uvedla, že disertační práce by měla mít inovativní vlastní výstup, tato je však pouze shrnutí, vlastní experiment a interpretace jsou zde pouze ve stopovém množství (8 artefaktů), vyhodnocení je takto nedostatečné, je-li publikováno jinde, mělo být zařazeno nebo odkazováno i v disertační práci, je to obvyklé. Chybí vlastní vklad, vlastní výsledky, autorka uvádí pouze banální, obecné známé věci.

Poté po výzvě předsedy komise oponentka četla své hlavní připomínky a žalobkyně na ně reagovala.

- 1) V úvodu se nediskutují možnosti řešení, uvádí se pouze obecná tvrzení – jedná o úvodní frázi a je vytržena z kontextu a byly přečteny i předcházející věty.

- 2) Ze dvou pasáží na str. 11 nevyplývá, co bylo splněno. Není uvedeno, kolik ze 40 artefaktů bylo analyzováno rastrovacím elektronovým mikroskopem – bylo upřesněno, že jsou zde pouze snímky škrabadla proto, že ostatní snímky jsou z jiných mikroskopů. Oponentka popřela, že by tvrdila, že jsou z rastrovacího elektronového mikroskopu.
- 3) V pasáži „Zjištění optimálních předpokladů ...“ oponentka očekávala, že různé artefakty budou zkoumány různými mikroskopy a řešeny tak dílčí problémy traseologie, ale uvedena jsou pouze převzatá hodnocení různých mikroskopů – analyzovány byly nálezy ze sídlišť, hrobů a ateliérů, a z různých období od paleolitu po počátek starší doby bronzové a cíleně zkoumány pod různými mikroskopy, což je v práci uvedeno. Podle oponentky měl být potom výstup obsáhlejší a chybí diskuse výsledků na různých materiálech.

Rozhodnutím rektora UK ze dne 12. 5. 2014, č. j. UKRK-2428/2014/III, bylo mj. FF uloženo zápis z obhajoby disertační práce vyhotovit tak, aby podal informace o přesném objektivním průběhu obhajoby (konkrétní námítky, odpovědi studenta na dotazy, zda byly odpovědi dostatečné či nikoliv atd.). Z interpretovaného zápisu je zřejmé, že se tento úkol v zásadě formálně podařilo splnit. Ze zápisu je zřejmé, že při obhajobě disertační práce žalobkyně nebyla ověřována skutečnost, zda je skutečně autorem práce, a zda se ve zpracovávané tematice orientuje na úrovni, která je očekávána od nositele doktorského titulu. Diskutována byla především dostatečnost či nedostatečnost odbornosti Mgr. L. H., Ph.D. být oponentem disertační práce Mgr. S. K. doktorandky studijního oboru Praveká a středověká archeologie s názvem „Možnosti využití funkčních analýz kamenné štípané industrie v archeologii“.

Městský soud v Praze však závadu nespatřuje v tom, že v průběhu obhajoby disertační práce komise neumožnila vystoupení veřejnosti, konkrétně Ing. P. Ze Studijního a zkušebního řádu UK nevyplývá, že by vystoupení veřejnosti bylo součástí obhajoby disertační práce, byť zřejmě není vzhledem k úpravě ve studijním a zkušebním řádu vyloučeno. Soud má za to, že je třeba ponechat na vůli komise, vyjádřené nejčastěji jejím předsedou, zda takové vystoupení připustí či nepřipustí, aniž by musel toto rozhodnutí jakkoliv odůvodňovat či vysvětlovat. Vzhledem k tomu, že v inkriminované věci nebylo vystoupení Ing. P. jako veřejnosti umožněno, stalo se tak v rámci kompetencí a pravomocí předsedy komise, což není v rozporu se Studijním a zkušebním řádem UK, a to ani tehdy, pokud předseda komise své rozhodnutí nijak neodůvodnil.

Podle názoru soudu vadou, která by mohla mít za následek nezákonnost napadeného rozhodnutí, nebyla ani skutečnost, že zápis o průběhu obhajoby disertační práce byl publikován opožděně. Tato vada nebyla tak podstatnou, aby řízení ovlivnila.

Nicméně soud přihlédl k námitce, týkající se způsobu hlasování při obhajobě disertační práce. Žalobkyně namítala, že se hlasovalo tajně, ač má být hlasováno veřejně. Studijní a zkušební řád UK k otázce hlasování se *expressis verbis* nevyjadřuje, pouze v čl. 10 odst. 2 stanoví, že průběh a vyhlášení výsledků státní doktorské zkoušky jsou veřejné, přičemž ustanovení odst. 2 se použije přiměřeně, resp. obdobně pro obhajoby disertačních prací, neboť na to odkazuje čl. 10 v odstavci 8. Otázka tajnosti či veřejnosti hlasování není tedy v tomto předpise výslovně řešena. Soud vychází z toho, je-li průběh obhajoby disertační

práce zásadně veřejný, pak pokud by některá část této obhajoby měla být tajná, neveřejná, muselo by to být výslovně stanoveno. Navíc obecně není pravidlem, že by jakékoliv hlasování jakéhokoliv orgánu, který rozhoduje v nějaké záležitosti, vždy muselo být tajné. Naopak, v řadě situací se rozhoduje veřejně a jenom tam, kde je stanoveno, že se rozhoduje tajným hlasováním, děje se tak neveřejně. Studijní a zkušební řád UK tajné hlasování výslovně nestanoví a za tohoto stavu věci tedy není důvod vyřídit námitku žalobkyně tak, jak byla uplatněna v návrhu na přezkoumání rozhodnutí děkanky FF, tedy že v těchto věcech se hlasuje tajně a její námitka byla s tímto zamítnuta.

Soud pouze obiter dictum v této souvislosti poukazuje na čl. 20 Studijního a zkušebního řád pro studium v doktorských studijních programech uskutečňovaných na Vysoké škole ekonomické v Praze, který nejprve v odstavci 1 deklaruje, že obhajoba disertační práce je veřejná, aby poté stanovil v odstavci 7 výjimku, že hlasování zkušební komise o výsledku je tajné. Soud proto v souladu s rozsudkem Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 1662/2005 na otázku konkrétním právním předpisem (v inkriminované věci Studijní a zkušební řád UK) neřešenou vztáhnul analogicky per analogiam iuris (analogie práva) analogické ustanovení právního předpisu co do povahy nejbližšího, a to v rámci celého právního řádu na předmětnou skutkovou podstatu (Studijní a zkušební řád VŠE).

Městský soud v Praze neshledal důvodnou ani námitku, že žalobkyně poté, co bylo rozhodnuto o nové obhajobě disertační práce, několikrát se snažila o jednání s děkankou FF, což jí nebylo umožněno, resp. nebylo jí to umožněno včas apod. Soud má za to, že skutečnost, že ze strany děkanky se jí nemělo dostat náležité součinnosti tak, aby k takovému jednání došlo včas, nelze podřadit pod možné porušení žádného z právních předpisů, které upravují obhajobu disertačních prací; žalobkyně ostatně ani nic takového v žalobě neuvedla.

Městský soud v Praze se při vypořádání žalobních námitek řídil nálezem Ústavního soudu ze dne 12. února 2009, III. ÚS 989/08, podle něhož *není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná.* (bod 68).

Městský soud v Praze ze shora uvedených důvodů ve věci rozhodl tak, že žalobou napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 soudního řádu správního zrušil pro nezákonnost. Podle ustanovení § 78 odst. 5 soudního řádu správního právním názorem, kterým vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení žalovaný správní orgán vázán.

Rozhodnutí o náhradě nákladů řízení soud opřel o ust. § 60 odst. 1 soudního řádu správního, když žalobkyně měla ve věci plný úspěch. Výši náhrady potom určil podle vyhl. č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif), a to tak, že 3.000 Kč činily náklady na uhrazení soudního poplatku z žaloby, dále náklady právního zastoupení za tři úkony právní pomoci podle § 9 odst. 3 a 3.100 Kč, tj. převzetí a příprava zastoupení, písemné podání žaloby, účast při jednání, a 3x režijní paušál podle § 13 odst. 3 a 300 Kč, tedy celkem 15.342 Kč, včetně DPH ve výši 21%.

P o u č e n í:

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 25. dubna 2017

JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: